

PRIM'AWLA TAL-QORTI CIVILI

IMHALLEF

ONOR. DR DAVID SCICLUNA LL.D. MAG. JUR. (EUR. LAW)

Seduta ta' nhar it-Tlieta, 31 ta' Ottubru 2000

Numru 39

Citaz nru 1087/94 DS

Alex Cutajar bhala direttur ghan-nom u
in rapprezentanza tas-socjeta` Cutalex
Tourist Company Limited

vs

Christopher Vassallo Cesareo ghan-nom
u in rapprezentanza tas-socjeta`
Domestica Limited

Illum, 31 ta' Ottubru 2000

Il-Qorti,

Rat ic-citazzjoni pprezentata fil-25 ta' Lulju 1994 li permezz taghha l-attur nomine wara li ppremetta illi s-socjeta konvenuta ezegwiet xogholijiet ossia appalt ta' injam u intereior decorations gewwa fond numru 44, 45, 46 u 47 sitwati Wied il-Ghajn fi Triq Marina bl-isem ta' "Summer Nights" propjeta tas-socjeta' attrici;

Illi l-prezz ta' tali appalt jammonta ghall-Lm19,100 (dsatax il-elf u mitt lira Maltin) mill-liema ammont is-socjeta' konvenuta obligat ruhha illi taffetwa tnaqqis ossia "discount" fis-somma ta' Lm1,980.97 (elf disa' mija u tmenin lira Maltin u sebgha u disghin centezmu);

Illi l-attur nomine hallas l-ammont shih ta' Lm19,100 u billi s-socjeta' konvenuta sussegwentement irrifjutat illi taffetwa tali tnaqqis;

Illi ghalhekk kellha ssir din il-kawza;

talab li din il-Qorti ghar-ragunijiet premissi u prevja kwalsiasi dikjarazzjoni necessarja u opportuna:

1. Tiddeciedi l-kawza bid-dispensa tas-smiegh skond l-artikolu 167 et seq tal-Kodici tal-Organizzazzjoni u Procedura Civili u in vista tal-Affidavit tal-attur nomine billi tiddikjara illi s-socjeta' konvenuta hija debitrice versu s-socjeta' attrici fis-somma hawn imsemmija rappresentanti tnaqqis wara appalt ta' injam u prezz ta' "interior" decorations" effetwat gewwa fond sitwat f'Wied il-Ghajn hawn fuq imsemmi;
2. Tikkundanna lis-socjeta' konvenuta ghall-hlas ta' tali ammont;

Bl-ispejjez kontra s-socjeta' konvenuta mgunta ghas-subizzjoni.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenut nomine fejn qal:

Illi s-socjeta' minnu rrapresentata qatt ma ghamlet xi ftehim jew kuntratti mas-socjeta' attrici u ghaldaqstant ghandu jigi liberat mill-osservanza tal-gudizzju;

Illi, sussidjarjament u minghajr pregudizzju ghall-ewwel eccezzjoni, kwalunkwe skont li seta' kien gie miftiehem rigward xoghol fil-fond li ghalieh hemm referenza fic-citazzjoni kien dipendenti fuq il-kundizzjoni illi xogholijiet aktar estensivi jigu kkompletati;

Illi, wkoll sussidjarjament u minghajr pregudizzju, hemm bilanc dovut favur il-konvenut noe fir-rigward tax-xoghol li sar fil-fond li ghalieh hemm referenza fic-citazzjoni u f'dan ir-rigward, il-konvenut noe qed jirrizerva d-drittijiet kollha tieghu.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri

Rat id-dikjarazzjonijiet guramentati tal-kontendenti u l-listi tax-xhieda taghhom;

Rat id-digriet tat-3 ta' Frar 1995 fejn giet nominata l-Av. Dr. M'Dolores Gauci assistenta gudizzjarja sabiex tiehu x-xhieda u tircievi dokumenti;

Rat l-atti l-ohra tal-kawza u d-dokumenti esibiti;

Ikkunsidrat illi:-

Il-legittimu kontradittur

Fl-ewwel eccezzjoni tieghu l-konvenut nomine jeccepixxi li s-socjeta` minnu rapprezentata qatt ma ghamlet ftehim jew kuntratti mas-socjeta` attrici. Fin-nota ta' sottomissjonijiet tieghu l-konvenut nomine jibda biex ighid dwar dan li s-socjeta` attrici ma kenitx involuta fin-negozju mertu ta' din il-kawza u jaghmel riferenza, inter alia, ghad-Dok. AC, id-dokument ta' l-accettazzjoni tax-xoghol, u dokumenti ohra. Is-sinifikat ta' dan huwa ovvju, cioe` li mhuwiex qieghed jichad li s-socjeta` konvenuta kienet involuta fl-imsemmi negozju, izda qieghed ighid li ma nnegozjatx mas-socjeta` attrici izda ma' "A.Cutajar" u "E. Bajada" personalment. Mill-banda l-ohra meta Leo Vassallo Cesareo xehed fis-seduta tal-5 ta' Ottubru 1998, wara li qal li s-socjeta` konvenuta qatt ma kellha xoghol mas-socjeta` attrici, stqarr li jaf lill-attur in konnessjoni ma' xoghol izda li x-xoghol in kwistjoni ma kellux isir mis-socjeta` konvenuta izda minn certu Louis Piscopo (wiehed mill-impjegati ta' din is-socjeta`).

Ovvjament hemm kontradizzjoni bejn ix-xiehda ta' Leo Vassallo Cesareo u n-nota ta' sottomissjonijiet tieghu. Liem'hija l-verita`? Numru ta' dokumenti esibiti jippruvaw minghajr ebda dubju li s-socjeta` konvenuta kienet parti fil-ftehim: id-Dok. AC konsistenti fil-kwotazzjoni mahruqa mis-socjeta` konvenuta u ffirmata wkoll minn Leo Vassallo Cesareo (a fol. 32 – ghalkemm meta xehed (a fol. 53) sostna li m'hemm il-firma tieghu mkien!), cekk mahrug fl-20 ta' Marzu 1992 a favur is-socjeta` konvenuta (a fol. 63), u cekk mahrug fit-2 ta' Settembru 1992 a favur is-socjeta` konvenuta (a fol. 64). Stabbilit dan, il-Qorti lanqas se tipprova tidhol f'konsiderazzjoni inutili ta' jekk Alex Cutajar u Emanuel Bajada

kinux qed jiffirmaw f'isimhom de proprio jew f'isem il-kumpanija attrici. Il-Qorti hi konvinta li l-konvenut nomine kien jaf ma' min qiegħed jikkuntratta.

Għalhekk l-ewwel eccezzjoni hi michuda.

L-iskont

Louis Piscopo xehed (a fol. 46) li hu kien jaf li s-socjeta` konvenuta kellha tagħti skont lis-socjeta` attrici fuq il-valur tax-xogħol kollu, b'dan li hu ma kienx jaf ic-cifra ta' dan l-iskont. Alex Cutajar xehed (a fol. 27) li Leo Vassallo Cesareo kien accetta li fuq l-istima tax-xogħol li kellu jsir ta' xi Lm24,000, jagħtihom skont ta' 10% u fil-fatt gie ffirmat il-kuntratt tard fl-1991. Zied iġħid li gara li l-ammont tax-xogħol ma leħaqx l-istima li kienet giet ikkalkolata fil-bidu u dan bla ma huma naqqsu xi xogħlijiet min-naha tagħhom. Fl-eccezzjoni relattiva u fid-dikjarazzjoni guramentata tiegħu l-konvenut nomine jgħid li kwalunkwe skont li seta' kien gie miftiehem kien dipendenti fuq il-kondizzjoni li xogħlijiet aktar estensivi jigu kkompletati.

Issa minn ezami mill-gdid tad-Dok. AC (a fol. 32) jirrizulta li l-istima tax-xogħol kienet ta' Lm24,757 u li l-iskont kien ta' Lm2,757 (ekwivalenti għal ftit aktar minn 11%). Il-Qorti tifhem li giet skontata dik il-figura biex l-istima setgħet tigi arrotondata għal Lm22,000. L-attur nomine stess accetta li l-valur tax-xogħol ma leħaqx l-istima originali. Inoltre skond fattura (Dok. AC2) rilaxxata mis-socjeta` konvenuta il-valur tax-xogħol leħaq għal Lm19264.36.

L-attur nomine spjega c-cirkostanzi li waslu ghal dan: *“Wara li kien diga` beda x-xoghol jiena kont gejtinformat li d-Domestica Ltd. kienu bidlu l-floor manager u kien dahal Mr. Bartolo. Dan beda jaghmel certu restrizzjonijiet fuq il-haddiema tieghu fuq l-Ouzu tal-magni. Jiena u l-head of team, Louis Piscopo, iddiskutejna dawn id-diffikultajiet u qbilna li x-xoghol isir izjed semplici biex ikun jista' jinhadem fuq il-post. Bi qbil bejni u bejn id-Do,estica Ltd. parti mix-xoghol fil-lounge area ma sarx u kien minhabba dan li l-prezz tax-xoghol naqas minn kif kien miftiehem originarjament; il-prezz tax-xoghol naqas ukoll minhabba li certi pilastru li kellhom johorgu originarjament ma hargux.”*

F'dar-rigward Louis Piscopo jghid li *“mix-xoghol illi talabna naghmlu l-attur fil-bidu dan naqas, parti nbidel ghax ma stajniex naghmluhom, per ezempju, kellhom isiru certu numru ta' kolonni, pero` l-post ma kienx jippermetti dan, ghax fid-disinn deher mod u fir-realta` kien mod iehor. Fuq is-suffitti l-klijent kien ha hsieb li jaghmilhom hu biex ihaffef ix-xoghol. Bejn is-soffits ahna nhallu recess u dawn l-acoustic tiles m'ghamilnihomx ahna kif kien miftiehem originarjament imma ha hsiebhom l-attur. L-ispejjez ta' l-acoustic tiles hallashom l-attur. Niftakar li l-lounge m'ghamilniehx. Il-lounge hallejniha ghall-ahhar ghax ma kienx hemm il-bzonn li ssir mal-bar. Il-Manager il-gdid dahal fl-ahhar zminijiet tal-progett u riedni nehles at any cost. Fl-ahhar il-lounge baqghet ma saritx. Parti mid-disinn tbiddel biex ikun jista' jithaffef u jitlesta x-xoghol. B'referenza ghall-games room la l-bar counter u lanqas il-mirja li kellhom ikunu mieghu ma saru. Fil-pub area naf li ma sarux il-kolonni u dan ghax ma kienx hemm post fejn isiru.”*

Il-konvenut nomine jsostni fin-nota ta' sottomissjonijiet tieghu li l-iskont kellu jinghata fuq l-istima originali ta' Lm24,757. Galadarba x-xoghlijiet

ma lehqux dak l-ammont m'ghandu jinghata l-ebda skont. Jindika li ma sarux ix-xoghlijiet kollha ghal ragunijiet imputabbli lill-attur nomine. Ta' min ighid li meta Leo Vassallo Cesareo xehed, sostna li kien Louis Piscopo li rrifjuta li jaghti l-iskont ta' 10% u li hu kellu jithallas Lm2000 talli Louis Piscopo uza l-fabbrika ghax-xoghol in kwistjoni, liema somma baqa' ma thallasx. Kif diga` gie osservat 'il fuq, Louis Piscopo sostna li ma kellu x'jaqsam xejn ma' skonti u li l-ftehim sar bejn il-partijiet.

Hawn ukoll il-Qorti ssaqsi x'inhil-verita`. Jidher li n-nuqqas fix-xoghol li sar kien primarjament dovut ghall-fatt li kien dahal floor manager gdid li ried li dan ix-xoghol jitlesta b'aktar speditezza u minhabba xi inezatezzi fid-disinn. Il-konvenut nomine ma ressaq l-ebda prova biex jissostanzja l-asserzjoni tieghu li kemm-il darba ma jsirx x-xoghol kif originalment stmat allura ma jinghata l-ebda skont.

It-tieni eccezzjoni hi ghaldaqstant ukoll michuda.

L-ammont dovut

L-attur nomine qiegħed jitlob hlas tas-somma ta' Lm1980.97.

Fin-nota ta' sottomissjonijiet tieghu l-konvenut nomine jikkummenta li kieku verament l-attur nomine kien intitolat għal skont, kien jagħmel aktar sens li l-attur nomine jnaqqas immedjatament l-iskont mis-somma totali qabel ma jhallas. Fin-nota responsiva tieghu l-attur nomine jghid li l-hlasijiet kienu qed isiru f'pagamenti fil-waqt li x-xogħol kien għadu għaddej. Fil-fatt mill-mod kif saru l-pagamenti jidher li t-termini miftehma skond id-Dok. AC ma gewx segwiti. Per eżempju għalkemm hemm indikat li kellha tithallas is-somma ta' Lm5000 fl-10 ta' April

1992, jidher li t-tieni pagament sar fit-2 ta' Settembru 1992 fl-ammont ta' Lm3,100. U pagament iehor sar fil-5 ta' Frar 1993 ghal Lm4000. Billi l-hsieb originali kien li tintlehaq is-somma ta' Lm22,000 izda, ghar-ragunijiet diga` spjegati, dan ma sehxx, ma tantx kien possibbli li jigi komputat skont fl-istadji tal-pagamenti.

Issa fit-tielet eccezzjoni tieghu l-konvenut nomine jghid li hemm bilanc dovut favur tieghu. Pero` ma jgibx provi dwar x'inhu dan il-bilanc, salv li meta xehed irrefera ghas-somma ta' Lm2,000 li allegatament kellu jiehu talli ppermetta l-uzu tal-fabbrika tieghu. Fil-fehma tal-Qorti ma jaghmel l-ebda sens li taghmel ftehim ta' appalt (id-Dok. AC) imbaghad issostni li ghandek tiehu Lm2000 ghall-uzu tal-fabbrika. Kieku verament kellu jiehu Lm2000, ma kienx jaghmel ftehim f'dar-rigward?

Issa l-attur nomine fix-xiehda tieghu qal li hallas b'kollox Lm19,100. Huwa esebixxa b'nota tad-19 ta' Lulju 1999 dokumenti li jevidenzjaw il-hlas tas-somma ta' Lm17,100. Huwa evidenti pero` min-nota ta' sottomissjonijiet tal-konvenut nomine li mhuwiex jikkontesta li l-attur nomine hallas Lm19,100. Skond il-fattura rilaxxata mis-socjeta` konvenuta, il-valur tax-xogholijiet minnha maghmula tela` ghal Lm19,264.36 (Dok. AC2 a fol. 41, 42). Skond l-attur nomine x-xoghol tela' ghal Lm19,265.16 (Dok. AC1 a fol. 39, 40). Il-Qorti se tibbaza ruhha fuq din l-ahhar figura li tidher aktar preciza.

Fuq is-somma ta' Lm19,265.16, skond ta' 10% jekwivali ghal Lm1,926.51; dan ifisser li l-ammont attwalment dovut mill-attur nomine huwa ta' Lm17,338.65. Billi huwa hallas Lm19,100, il-bilanc li jrid jigi rifuz lill-attur nomine huwa ta' Lm1,761.35.

Ghal dawn il-motivi:-

Tiddeciedi billi tichad l-eccezzjonijiet tal-konvenut nomine u tilqa' t-talba attrici limitatament kif intqal billi tikkundanna lill-konvenut nomine jhallas lill-attur nomine s-somma ta' Lm 1,761.35. Bl-ispejjez li jithallsu kwantu ghal kwint mill-attur nomine u erba' kwinti mill-konvenut nomine.

Onor. Imhallef

Dottor David Scicluna

D/Registratur